

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

www.defmin.fi

Kansallinen kriisinhallinnan veteraaniohjelma 2015-2019

Taitto: Tiina Takala/puolustusministeriö
Paino: Lönnberg, 2015
ISBN: 978-951-25-2696-3 (painettu)
ISBN: 978-951-25-2697-0 (verkkojulkaisu)

1 Esipuhe

Puolustusministeriö päätti kesäkuussa 2013 kansallisen kriisinhallinnan veteraaniohjelman laatimisesta. Ohjelman tavoitteena on tehostaa kriisinhallintatehtävissä palvelevien ja palvelleiden tukitoimia. Ohjelmassa korostuu erityisesti kriisinhallintatehtävissä toimivien psykososiaalisen tuen kehittäminen. Ohjelman ensimmäisessä ohjausasiakirjassa luetelluilla toimenpiteillä vastattiin tuen välttämättöimpiin kehittämistarpeisiin, ensi vaiheessa vuosina 2013-2014. Tässä ohjelmassa on määritetty toimenpiteet ja tavoitteet vuosille 2015-2019. Ohjelmaa laaditaan poikkihallinnollisena ja useamman viranomaisen sekä vapaaehtoisjärjestöjen välisenä yhteistyönä. Valmistelussa hyödynnetään Suomen pitkää veteraanikokemusta ja tarkastellaan muiden pohjoismaiden sekä Baltian maiden vastaavia käytäntöjä.

Kriisinhallinnan veteraaniohjelmaa täydennetään tarpeen mukaan valmistelun ja toimeenpanon aikana. Yksityiskohtaiset vuosittaiset toimenpiteet ja tavoitteet määritetään osana toiminnan ja talouden suunnittelun ja seurannan prosessia. Ohjelmassa ei ole tarkoitus käsitellä enemmälti kriisinhallintahenkilöstön asemaa tai palvelussuhteen ehtoja.

Vuosien 2015-2019 toimenpiteiden ja tavoitteiden määrittely on tehty yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Valtiokonttorin, puolustusvoimien, ammattisotilaiden henkilöstöjärjestöjen sekä kriisinhallintahenkilöstön vapaaehtoisjärjestöjen edustajien kanssa.

Kansallisen yhteistyön ja tiedonjaon kehittämiseksi sekä tässä asiakirjassa esitettyjen toimenpiteiden aikauttamiseksi ja tarvittavien resurssien varmistamiseksi puolustusministeriön johdolla järjestetään vuosittain kansallinen kriisinhallintahenkilöstön tuen tarkastelu- ja suunnittelutilaisuus.

2 Toteutuneet toimenpiteet vuosina 2013-2014

Sosiaalikuraattori Libanoniin. Suomalaisen joukon organisaatioon sisällytettiin sosiaalikuraattorin tehtävä täydentämään Porin prikaatissa kansainvälisistä asioista vastaavan sosiaalikuraattorin työtä ja ylläpitämään tuen tasoa.

Sosiaalikuraattorin tehtävä on tukea komentajaa joukon toimintakyvyn ylläpitämisessä yhteistyössä muiden henkilöstöalan toimijoiden ja joukon johtajien kanssa. Lisäksi sosiaalikuraattori tarjoaa tukea ja neuvontaa henkilöstölle, pitää oppitunteja sekä käy kotiuttamiskeskustelut.

Kriisinhallinnan tuen erityisasiantuntijan tehtävä puolustusvoimiin. Puolustusvoimiin perustettiin uusi tehtävä, jossa kansallisesti koordinoidaan ja kehitetään kriisinhallintahenkilöstön tukea sekä osallistutaan kriisinhallinnan veteraaniohjelman valmisteluun ja toimenpanoon. Tehtävän hoitaja pitää yhteyttä kriisinhallintaveteraaneihin, valtiokonttoriin sekä sosiaali- ja terveystieteiden osana koordinoitua tehtävää. Lisäksi tehtävänhoitaja osallistuu kriisinhallintahenkilöstön tukea kehittävään NORDEFKO-yhteistyöhön.

Alueellinen tukitoiminta. Kriisinhallintatehtävissä palvelevien tuesta vastaa palvelussuhteen aikana puolustusvoimat, käytännössä Porin prikaati. Psykkisen toimintakyvyn ylläpitämisen kannalta yhtä tärkeää on perheiden ja lähiomaisten vertaistuki, jota tehdään yhteistyössä Suomen Rauhanturvaajaliiton kanssa. Lähiomaisille tarkoitettua alueellisen tukitoiminnan käytännön toiminnasta ja järjestelyistä vastaa Rauhanturvaajaliiton alueorganisaatio. Toiminta on yhteisten, vertaistukea tarjoavien tilaisuuksien järjestämistä operaatioissa palvelevien perheille ja lähiomaisille sekä operaatioissa palvelleille henkilöille. Puolustusvoimat tukee alueellisia tilaisuuksia tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan tiloja ja henkilöstöä luennoitsijoiksi.

Palveluksen jälkeinen tuki. Osana kriisinhallintapalvelusta järjestetään kriisinhallintahenkilöstölle kaksi päivää kestävä kotiuttamiskoulutus noin kaksi kuukautta kotiinpaluun jälkeen. Kotiuttamiskoulutuksen aikana on kotiutuneilla mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti puolustusvoimien taikka ulkopuolisen asiantuntijan kanssa kokemuksista ja mieltä painavista asioista. Kotiutuville annetaan perustietoa traumaattisten kokemusten käsittelystä ja niistä mahdollisesti myöhemmin ilmaantuvista oireista, joiden perusteella on syytä ottaa yhteyttä asiantuntijaan hyödyntäen kotiuttamistilanteessa annettuja yhteystietoja. Kotiuttamiskoulutuksen yhteydessä vastataan nimettömänä Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen laatimaan kyselyyn, jolla selvitetään muun

muassa mahdollisia posttraumaattisia stressioireita ja masentuneisuutta. Henkilöillä, joilla kyselyn mukaan esiintyy tällaisia oireita on mahdollisuus tulla ohjatuksi jatkotoimiin.

Vakuutusturvan täydentäminen. Puolustusvoimat on tehnyt Valtiokonttorin kanssa valtion yleistä vakuutusturvaa täydentävän, kriisinhallintahenkilöstöä koskevan tapaturmavakuutus sopimuksen. Valtiokonttorin kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutus täydentää sotilastapaturmalain antamaa vakuutusta. Vakuutuksella korvataan sotilaallisessa kriisinhallintatehtävissä toimivalle henkilöstölle aiheutunut tapaturman aiheuttama kuolema taikka sopimuksessa määritetty pysyvä haitta. Lisäksi korvataan psyykkisen ja psykososiaalisen tuen ja hoidon kustannukset sekä hoitoon liittyvät kohtuulliset matkakustannukset. Sopimus mahdollistaa sen, että jos kriisinhallintaveteraani kokee palveluksesta kotiutumisen jälkeen tarvitsevansa tukea esimerkiksi psyykkisten oireiden, stressin tai sopeutumisvaikeuksien vuoksi, hän voi hakeutua hoitoon Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) psykiatriseen konsultaatiopoliklinikkaan, joka toimii tuen valtakunnallisena koordinaattorina. Hoitoon hakeutumiseksi tarvitaan palvelustodistus, mutta ei lääkärin lähetettä tai maksusitoumusta. Mahdollinen jatkohoito järjestetään kotipaikkakunnalle tai sen läheisyyteen.

Sotilastapaturmalainsäädännön kehittäminen. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistele yhteistyössä Valtiokonttorin ja puolustusministeriön kanssa lakia, työnimeltään ”kriisinhallinnan tapaturma- ja ammattitautilaki”. Laki huomioi tapaturmien korvausharkinnassa kriisinhallintatehtävien erityisolosuhteet ja pitää sisällään niin sotilaallisen kuin siviilikriisinhallinnan tehtävät. Nykyisin sotilaallisen kriisinhallinnan korvausharkinta perustuu sotilastapaturmalakiin. Valtiokonttori arvioi uuden lain selkiyttävän kriisinhallintatehtävissä loukkaantuneille maksettavien korvausten maksuperusteita. Laki pitäisi sisällään myös edellä mainitun puolustusvoimien ja Valtiokonttorin välisen ryhmätapaturmavakuutus sopimuksen mukaisen turvan. Uusi laki on tarkoitus saada voimaan vuoden 2016 alusta yhdessä tapaturmalainsäädännön kokonaisuudistuksen kanssa.

Soveltavan tutkimuksen kehittäminen. Kriisinhallintajoukkoihin kohdistuvaa tutkimustyötä tehdään Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen ja Maanpuolustuskorkeakoulun lisäksi opinnäytetöinä muihin yliopistoihin.

Veterans' Center -konsepti. Osana pyrkimystä tukea sairas- ja veljeskoteja niiden muuttuvassa toimintaympäristössä Valtiokonttori pyysi toukokuussa 2012 halukkaita veljeskoteja ilmoittamaan kiinnostuksensa laitoskuntoutuspalvelujen tuottajana toimimisesta myös rauhanturvaajana vammautuneille, yllä mainittujen periaatteiden mukaisesti. Hoito- ja kuntoutusvalmiuksista saadun selvityksen ja alueellisten näkökohtien perusteella valittiin Kyyhkylän Kuntoutuskeskus, Laitilan Terveyskoti, Kaunialan Sairaala Oy ja Kitinkannus täydentämään muiden kuntoutuspalveluja tuottavien laitosten maanlaajuista verkostoa. Kyseessä on sotaveteraanien laitoskuntoutuksesta vapautuvien resurssien käyttö myös kriisinhallintatehtävissä vammautuneiden käyttöön soveltuvin osin palvelutarjonta ja sijainti huomioiden.

Kesäkuun 2013 ohjausasiakirjan mukaisista toimenpiteistä siirretään vuosille 2015-2019:

Sotilastapaturma-asioiden taltioinnin kehittäminen. Korvausarvioinnin helpottamiseksi puolustusvoimat kehittää yhteistyössä Valtiokonttorin kanssa tapaturmiin johtaneista tilanteista ja vaaratilanteista laadittavia selosteita siten, että tapahtuman aikaiset olosuhteet ja varustus kuvataan kattavasti. Selosteiden toimittamisesta Valtiokonttoriin korvaushakemusten liitteeksi sovitaan vuoden 2015 aikana Pääesikunnan, puolustushaaraesikuntien ja Valtiokonttorin välillä.

Terveydentilatietojen saatavuus. Sotilaallisessa kriisinhallintalaissa ei ole tällä hetkellä säännöksiä, jotka mahdollistaisivat terveystietojen saamisen salassapitosäännösten estämättä puolustusvoimien käyttöön. Tietojen saaminen tukisi terveystarkastusta tekevien lääkärien työtä valittaessa henkilöitä sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin. Vahingoittuneiden palveluksen jälkeisen hoitoon ja korvausasioiden käsittelyyn liittyvien viiveiden poistamiseksi terveydentilatiedot tulisi saada Valtiokonttorin vakuutuslääkäreiden käyttöön ilman erillisiä tietopyyntöjä. Kansallinen terveysarkisto KanTa on tarkoitettu palvelemaan sekä terveydenhuollon ammattilaisia että kaikkia terveyspalvelujen käyttäjiä ja se mahdollistaisi pääsyn potilastietoihin. Kaikilta kriisinhallintapalvelukseen hakevilta edellytetään suostumusta terveydentilatietojen luovuttamiseen puolustusvoimien terveydenhoito- ja kriisinhallinnan tukihenkilöstön käyttöön.

3 Toimenpiteet ja tavoitteet vuosille 2015-2019

Vuosina 2015-2019 kriisinhallinnan kansallisen veteraaniohjelman toimenpiteiden painopiste on palveluksen jälkeisen tuen kehittämisessä. Vuosina 2013-2014 toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan ja toimenpiteitä kehitetään.

3.1 Tukiverkon rakentaminen

Palveluksen jälkeisestä tuesta rakennetaan kokonaisuus, joka kattaa yhteydenpidon, yhden luukun periaatteella toimivan neuvontapalvelun ja muun viranomaistuen, vapaaehtoisjärjestöjen toimintaan perustuvan vertaistuen sekä seurannan.

Yhteydenpidon tavoitteena on löytää avun tarpeessa olevat kriisinhallintaveteraanit, tarjota keskusteluapua ja ohjata virallisen tuen piiriin. Yhteydenpito perustuu pääasiassa Rauhanturvaajaliiton ylläpitämään valtakunnalliseen tukipuhelimeen, liiton paikallisyhdistysten alueilla toteutettavaan monipuoliseen ja ohjattuun vertaistoimintaan, verkossa toimiviin ohjattuihin keskusteluryhmiin ja sosiaaliseen mediaan. Puolustusvoimat tukee Rauhanturvaajaliiton toimintaa vuosittaisissa yhteistyöneuvotteluissa sovittavalla tavalla ja myötävaikuttaa omalta osaltaan pysyvän rahoituksen saamiseksi rauhanturvaajat vertaisina-hankkeelle.

Neuvontapalvelujen tavoitteena on tuottaa kriisinhallintatehtävissä palveleville, palvelulle ja heidän omaisilleen yhden luukun periaatteella toimiva kattava neuvontapalvelu, josta saa tietoa kriisinhallintaveteraanien hoitoa, korvauksia ja muuta tukea koskevista asioista. Puolustusvoimat kehittää neuvontapalveluja yhdessä Rauhanturvaajaliiton, Valtiokonttorin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) kanssa. Puolustushallinnon osalta neuvontapalvelu voidaan sijoittaa esimerkiksi Porin prikaatiin, jossa kansainvälinen sosiaalikuuraattori hoitaa tätä palvelua osittain jo nyt. Valtiokonttorin neuvontapalvelut täydentävät palvelun kokonaisuuden. Sujuvan ja laadukkaan viranomaisvastuulla olevan korvausasioita koskevan tiedon varmistamiseksi viranomaisvastuulla olevien palvelujen välille luodaan 2015-2016 kuluessa yhteistyömalli puolustusvoimien ja Valtiokonttorin kesken. Lähtökohtaisesti puolustusvoimat vastaa neuvontapalveluista ennen palvelusta ja palveluksen aikana, Valtiokonttori palveluksen jälkeisestä neuvonnasta.

Kriisinhallintaveteraanien palveluksen jälkeisestä viranomaistuesta vastaa Valtiokonttori. Tuen neuvottelu- ja kehittämisfoorumina toimii Valtiokonttorin johtama sotilastapaturma-asioiden neuvottelukunta, joka kuulee asiantuntijoita ja kriisinhallintahenkilöstön vapaaehtoisjärjestöjen edustajia. Tuki perustuu valmisteilla olevaan, vuoden 2016 alusta voimaan tulevaksi suunniteltuun kriisinhallinnan tapaturma- ja ammattitautilakiin ja tarvittavilta osin puolustusvoimien ja Valtiokonttorin sekä puolustusvoimien ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin välisiin sopimuksiin. Puolustushallinto ja Valtiokonttori seuraavat uuden lain vaikuttavuutta ja esittävät tarvittaessa sen muuttamista sosiaali- ja terveysministeriölle. Puolustushallinto lähtee siitä, että uusi laki pitää sisällään vähintään saman tuen, mikä nykyisillä sopimuksilla on turvattu.

Valtiokonttori jatkaa Veterans'Center- konseptin selvittämistä ja kehittämistä niille kriisinhallintaveteraaneille, joiden vammojen jälkitila ja niiden johdosta laadittu kuntoutussuunnitelma edellyttävät laitoskuntoutusta. Pääpaino on kuntoutuspalvelun kehittämisessä fyysisen keskuslaitoksen perustamisen sijaan. Palvelu suunnataan tukemaan sopeutumista takaisin siviilielämään ja kuntoutustoimien tavoitteena on työkyvyn edistäminen niiltä osin, kuin se ei jo tapahdu sotilastapaturmalain perusteella Valtiokonttorin toimesta. Palvelun yhtenä toimipaikkana voisi soveltuvien osin toimia jokin nykyisistä sairas- ja veljeskodeista, mutta laitosmuotoinen kuntoutus muodostaa vain rajatun osan tarjottavasta palvelusta. Palvelun osana voidaan harkinnan mukaan tarjota terveydenhoitopalveluja, esimerkiksi terveystarkastuksia.

Tarve, mahdollisuudet ja palvelujen rahoitus niin fyysisesti loukkaantuneiden kuin psyykkisistä oireista kärsivien kriisinhallintaveteraanien kuntoutukseen ja sopeutumisvalmennukseen selvitetään vuosien 2015-2016 aikana. Palvelussa hyödynnettäisiin kokemuksia muiden pohjoismaiden kriisinhallintaveteraanien tukitoiminnasta, Rauhanturvaajaliiton alueellisesta vertaistukihankkeesta, sekä puolustusvoimien ja Valtiokonttorin välisestä lisäturvasopimuksesta psykososiaalisen tuen osalta. Palvelun sisältö määritettäisiin veteraaniohjelman puitteissa osapuolten ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Vertaistuen tavoitteena on, että saman elämäntilanteen kokeneet verkostoituvat ja hyödyntävät kokemusasiantuntijuuttaan tukemalla toisia samassa elämäntilanteessa olevia. Vertaistuesta vastaavat Rauhanturvaajaliitto ja kriisinhallintahenkilöstön vapaaehtoisjärjestöt yhteistyössä muiden vertaistukea antavien organisaatioiden kanssa. Vertaistuki perustuu valtakunnallisiin ja alueellisiin tilaisuuksiin, jotka kokoavat yhteen niin kriisinhallintatehtävään lähdössä olevat henkilöt kuin kriisinhallintaveteraanit omaisineen ja läheisineen.

Tuen kehittämisessä painopiste on ennakoivassa toiminnassa, jolla pyritään estämään ongelmien syntyminen niin kriisinhallintapalveluksen aikana kuin kotiinpaluun jälkeisessä sopeutumisessa. Puolustusvoimat tehostaa kriisinhallintatehtäviin lähdössä olevien henkilöiden omaisille ja läheisille suunnattua tiedottamista operaation olosuhteista ja vertaistuen mahdollisuuksista.

Seurannan tavoitteena on varmistaa tukiverkon toiminta ja kriisinhallinnan veteraanien kattava tavoittaminen. Puolustusvoimat kehittää muun muassa kotiuttamiskyselyä ajallisesti nykyistä pidemmälle ulottuvaksi. Viranomaisten ja kriisinhallintahenkilöstön vapaaehtoisjärjestöjen yhteistyöllä varmistetaan se, että kaikkiin kriisinhallintaveteraaneihin on vähintään yksi yhteys viiden vuoden kuluessa palveluksen päättymisestä. Lisäksi puolustusvoimat järjestää tarvittaessa komentajien tai kansallisten vanhimpien aloitteesta purkutilaisuuksia erityisen vaikeisiin tilanteisiin joutuneille kriisinhallintaveteraaneille.

3.2 Kriisinhallintaveteraanistatuksen luominen

Kriisinhallintaveteraanistatuksen luomisen tavoitteena on vakiinnuttaa kansainvälisen esimerkin mukaisesti kriisinhallintaveteraani-käsite, kehittää kansallista tunnustusta sekä tukea palveluksen jälkeistä sopeutumista.

Puolustusvoimat ja Rauhanturvaajaliitto yhteistyökumppaneineen neuvottelevat vuoden 2016 loppuun mennessä, mitä viranomaisten ja yksityisten tahojen etuuksia kriisinhallintaveteraanistatukseen voitaisiin liittää.

Vuonna 2016 kaikille kriisinhallintatehtävissä palvelleille annetaan palvelustodistuksen lisäksi kriisinhallintaveteraanikortti, joka olisi voimassa pysyvästi ja oikeuttaisi esimerkiksi edellä mainittuihin erikseen neuvoteltuihin etuihin. Puolustusvoimat ja Rauhanturvaajaliitto ylläpitäisivät verkkosivuillaan tietoja eduista, joihin kortin haltija olisi oikeutettu.

Puolustusministeriö on ehdottanut Tammenlehvän perinneliitolle selvitettäväksi, voitaisiinko vuoden 2017 jälkeen Kansallisen Veteraanipäivän teemaa ja viettoa laajentaa ”suomalaisen selviytymisen, uhrauksien ja sankaruuden” laajennetun, ihmislähtöisen teeman ympärille vuosien 1939-1945 sotien veteraanien teeman lisäksi. Laajennetun teeman osa-alueita voisivat olla ainakin sota- ja kriisialueilla tehtävissä toimineet ja toimivat suomalaiset. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sotilaallisissa kriisinhallinta- ja siviilikriisinhallintatehtävissä sekä kansallisten ja kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden tehtävissä sota- ja kriisialueilla ihmisten ja yhteiskuntien suojaamiseksi ja auttamiseksi toimineita ja toimivia suomalaisia.

3.3 Palveluksen aikaisen tuen kehittäminen

Kriisinhallintapalveluksen aikaisen tuen kehittämisen tavoitteena on tukea palvelustehtävien suorittamista ja ehkäistä ennalta mahdollisia palveluksen aikaisia ja sen jälkeisiä ongelmia.

Palveluksen aikaisen tuen kehittämisen painopiste on suomalaisten henkilövahvuudelta pienissä operaatioissa, kuten tarkkailijaoperaatioissa. Puolustusvoimat kehittää yhteydenpitoa pienissä operaatioissa palveleviin henkilöihin niin, että toimintakykyä ylläpitävät toimenpiteet pystytään toteuttamaan ennakoivasti. Puolustushaarat vastaavat johtamiensa operaatioiden henkilöstötuesta. Operaatioiden henkilöstölle järjestetään mahdollisuus tukikeskusteluihin kotimaassa toimivien asiantuntijoiden kanssa puhelimitse tai verkkopalvelun kautta. Selvitetään tarve ja mahdollisuudet lähettää psykososiaalisen tuen ammattilaisia operaatioalueille. Omaisille ja läheisille suunnatussa tiedottamisessa sekä vertaistuen järjestelyissä otetaan tasavertaisesti huomioon kaikki eri operaatioissa palvelevat henkilöt.

3.4 Tutkimus

Puolustusvoimien tutkimuslaitos rakentaa 2015 alkaen kriisinhallintahenkilöstön psykososiaalisen toimintakyvyn tuen kehittämiseksi tutkimushankkeen, jonka tavoitteena on henkilöstön toimintakyvyn ja tukitarpeiden selvittäminen ennen operaatiota, sen aikana ja operaation jälkeen. Tutkimustietoa kerätään henkilövalintojen, soveltuvuustutkimuksen ja rotaatiokoulutuksen kehittämistä varten sekä operaation aikaisen ja kotiinpaluun jälkeen toteutettavan psykososiaalisen tuen suunnittelemiseksi.

NORDEFECO:n vuoden 2016 puheenjohtajamaa Norjan aloitteesta käynnistetään yhteispohjoismainen tutkimus, jolla kerätään lasten ja nuorten kokemuksia ja ongelmia sellaisissa perheissä, joissa toinen vanhemmista on tai on ollut kriisinhallintatehtävissä. Tutkimustietojen perusteella on tavoitteena laatia suosituksia ja toimintamalleja lasten ja nuorten tukemiseksi ja mahdollisten ongelmien välttämiseksi. Suomi on osaltaan sitoutunut osallistumaan tutkimukseen. Rauhanturvaajaliitto tukee tutkimusta keräämällä kyselylomakkeen avulla tietoja kotiuttamiskoulutuksien ja liiton tilaisuuksien yhteydessä.

Puolustusvoimien ja Valtiokonttorin yhteistyötä kehitetään kriisinhallinnassa aiheutuneiden terveysseuraamusten tilannekuvan ja raportoinnin parantamiseksi. Tilastot ja niiden perusteella laaditut raportit käsitellään puolustusministeriön johdolla vuosittain järjestettävässä kriisinhallintahenkilöstön tuen tarkastelu- ja suunnittelutilaisuudessa.

3.5 Yhteistyö

Kriisinhallintahenkilöstön tuen kehittämisen keskeisin kansainvälinen yhteistyöfoorumi on NORDEFECO:n veteran working group (VWG), jonka työskentelyyn osallistuu pohjoismaiden lisäksi Baltian maat. Ryhmän työskentely keskittyy tiedonjakoon ja tutkitun tiedon tuottamiseen. Ruotsi järjestää vuonna 2016 seuraavan kriisinhallintahenkilöstön tukea käsittelevän kansainvälisen seminaarin, Suomi valmistautuu järjestämään vastaavan seminaarin vuonna 2018. Vastuu järjestelyistä ja tarvittavien resurssien varaamisesta on puolustusvoimilla.

NORDEFECO:n ohjelman toimikaudella konkreettisia yhteistyötavoitteita ovat ainakin seuraavat

- selvitetään ja otetaan soveltuvalla tavalla käyttöön eri maiden hyvät käytännöt kriisinhallintahenkilöstön ja kriisinhallintaveteraanien tunnustamisen ja arvostuksen vahvistamiseksi,
- selvitetään ja otetaan soveltuvalla tavalla käyttöön eri maiden käytännöt ja kokemukset kriisinhallintahenkilöstön ja kriisinhallintaveteraanien pitkän aikavälin terveydentilaseurannasta ja siitä saaduista kokemuksista,
- selvitetään ja otetaan soveltuvalla tavalla käyttöön eri maiden käytännöt kriisinhallintatehtävissä palvelevien henkilöiden perheiden tukemiseksi.

Yhteistyössä:

Sosiaali- ja terveysministeriö

Puolustusministeriö

Valtiokonttori

Puolustusvoimat

Rauhanturvaajaliitto

www.defmin.fi

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Eteläinen Makasiinikatu 8
PL 31, 00131 HELSINKI
Puhelin: 0295 16001 (vaihde)